

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv
Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm
Exemplis Informantvr**

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

X. Trium adolescentum mira virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

CAPVT X.

TRIVM ADOLES-
CENTVM MIRA
VIRTVS.

Libro huic primo nobilem coronidem imponam, trium Adolescentium Sodalium ac penè puerorū vitam epitome comprehensam.

*Bona parentum
Sola pro-
sunt filijs.*

I. Alexander Bertius Florentinus decimo & quinto aņo vitam sanctissimè actam absoluit. Is patri Nicolao Bertio posthumus, matris Violantæ religiosissimæ fœminæ cura ad pietatem omnem formatus est. Optabat serio Violanta, vt diuino olim cultui adolesceret filius atque in religiosa quapiam familia Deo penitus manciparetur. Probauit tam bonam matris mentem Deipara, mouitque interprete integerrima fœmina Violantam, vti ipsa pro se IESVM toto amore complecteretur, Alexandri securam hunc suum esse, pro quo IESVM Violanta à se haberet. Visa est dein sæpius
Bea-

Beata Virgo Alexandro dormienti
 assistere, & ore ad hilaritatem com-
 posito illum identidem floribus as-
 spergere. Cuius ipse indulgentiæ in-
 sciis, sentiebat nihilominus liquidis-
 simis voluptatibus animum suum
 perfundi. Quam primum potuit pu-
 erile silentium in eas voces, IESU MA-
 RIA soluit; manumque ex consilio
 ad imprimendum fronti crucis signū
 mouere cœpit. Vix dum quinqueñis
 studium ac voluptas erat, noctu diu-
 que acerbos Christi patientis crucia-
 tus animo secum volutare & suauis-
 simè de ijs sermocinari. Septimo an-
 no de corpore coërcendo consilia
 agitare cœpit. Principio igitur cilici-
 olum quoddam è crassiore filo factū
 induit; vbi id minus ac vellet mole-
 stum sensit, egit cum Confessario, vt
 hirtio vtiliceret. Vbi sunt qui lasciui-
 enti corpori inclementius facere,
 perhorrescunt? à pueris robur animi
 petant, quod illis addere debuissent.
 Pueritiam sic exegit, vt morum ma-
 turitas omnes illius ætatis ineptias

*B. Virgi-
 nis erga
 eum be-
 neuolen-
 tia.*

*Alexan-
 dri puo-
 ritia.*

*Rebus pi-
 us, duris,
 feris
 transf-
 acta.*

non

non modo temperaret, sed omnino ne quidem admitteret: mira interim aduersum omnes facilitas, atque ad parendum alacritas ei inerat.

*Religio-
nis pro-
positum
concipit.*

II. Nono deinde anno iam ille maiores pectore cogitationes suscipere, religionemque meditari incipit. In quam eo anno non puerili impetu, sed maturo proposito se certo recepisset, nisi quorum intererat auctoritas obstitisset. Atque ut *Cupienti animo nihil satis festinatur* dici non potest, quam vberibus lacrymis moram illam elusamque profectioem defleuerit. Constitit idem illi deinceps animus, & iam in eo erat, ut ad portum religionis nauim appelleret, cum velificatione mutata Æternæ stationi vitam aduertere iustus est.

*Diuorū
confortio
perfrui-
tur.*

III. Decimum posthæc annum agebat, quo ille mirè diuinarum rerum & usu & fructu recreatus est. Sæpè enim numero Beatorum choris sibi interesse, aut duos inter Angelos consistere videbatur, qui eam sibi à Deipara curam demandatam esse

esse profitebantur, eius ut integritatem seruarent: non raro Beatissima Virgo blandis illum modis excipiebat. Narrabat hæc adolescens candidissimus, & ab illis adhuc delictis madidus facile narrationi fidem adstruebat. Confirmabat id quod de Angelis dictum est, foemina illa, de qua paulo ante mentionem feci: addebat, sæpius à se visam fuisse Deiparam Alexandro studente assistentem librorumq; pagellas euoluentem. Ipse quoque ore supra modum hilari matri fassus est, cum graui febris æstu vteretur, animo suo gratissimam auram afflari. Cum illa causam quæreret: Video inquit, Matrem Dei prope lectum adstare; ab illa mihi hæc morbi temperatio est. Et adstitisse & flosculos æstanti se admouisse Virgo Infirmorum Salus post affirmavit illi foeminae, quam diuinorum beneficiorum in Alexandrum collatorum consciam atque interpretem Deus esse voluit.

*B. Virgo
studenti
Ægro
assistit.*

*Morbi
molestias
et in'e-
rit.*

luit. Si quando in eo morbo amarior potio haurienda fuit, Christi patientis historiam aut animo ipse reuolebat, aut ab alijs recitari sibi postulabat, & O Iesu, inquit, tuus calix quanto amarior fuit? In eodem morbo ea illi cogitatio incidit: Quid si Deus mihi hanc aegritudinem promonitore immiserit, ut vitam ad seueriorem cultum traducam? Ac diu rimanti animi latebras, an quid commisisset emendandum; suspicio oborta est, corporis fortè cultum elegantiozem esse præquam Deo placeat: detrahere igitur & imminuere constituit, simplici post id vsus.

*Quæcir-
e. S. Em-
christiã
ei emene-
runt.*

IV. Ferijs Purificacæ Virginis sacro epulo primò n accubuit, inter Angelos ab illa foemina conspectus, & ipse sibi visus est videre IESVM in corde suo quak scisso mediũ se collocasse voluptate interim animi exuberante. Exinde frequenter adspexit Sacerdoti Corpus Christi in populum dispertienti duos Angelos comites ire atque vtrumque latus stipatores

tores nobiles claudere. Quo dein vi-
so sic affectus est animo, vt intra aræ
maximæ septa assiduus hæreret, vlti-
mum iam prouerbio Puer Aræ principis
diceretur.

V. Angelum tutelarem, Ioanem
Euangelistam, Franciscum Assisina-
ten, ac præcipuè S. Ignatium & voto-
iam fratrem suum Aloysium Gonza-
gam, cuius res p̄estas impenso studio
lectitabat, præcipuo cultu cliens pa-
tronos venerabatur. His ille statas
quotidie preces ferebat: nescio quo
casu die vno omiserat; cum mox in-
teriore voce increpari se sensit: Itane
vero, Alexander, inquiebat, tuorum
te patronorum obliuio tam facile
capit? ne tu si negligens esse pergas,
& nos in te tuendo cessatores senti-
es. Quam diuina delicatè tractanda
sunt! vbi vix credis, offendis.

VI. Neq; sui tantum curam ges-
sit, ad aliorum quoque commodum
operam suam contulit. Nam quod
in Sodalitate quadam fieri viderat,
in domum suam transtulit. Coëgit

*Patronos
certos ve-
neratur.*

*Sodali-
tatis in-
stenta
domi i-
mitatur.*

H

ver-

vernas ac domesticos omnes in aula
absente matre : ibi primum è pio li-
bello lectitans, tùm è pio ingenio co-
piofissimè disputans de Christiani
hominis officijs disseruit eo ardore
ac contentione, vt in lacrymas con-
cionem soluerit, & denique ad cor-
poris diuerberationem induxerit.
Quanto hoc rectius, quam qui foris
malè hausta in paternam domum in-
ferre consueuerunt.

Sanctè

moritur.

VII. Plura de Alexandro nostro
memorare haberem, de eius patien-
di studio, de passionum coërcitio-
ne, de virtutibus alijs ; sed ad finem
propero. CIO. IOCVII I. Aprili men-
se lethali morbo affictus est. Quo
igitur expeditius cælo puriorem a-
nimam inferret, totius vitæ labe-
culas confessione deterfit. Proui-
disse, eum mortis diem multa argu-
menta sunt. Nam cum pater è Socie-
tate de abitu suo ad sacrum facien-
dum eum moneret: A bi, inquit, pa-
ter, neq; enim hodie moriar. Altero

dein

dein die, cum Pater idem à prandio discessum pararet: *Mane, inquit, Pater; paulo post è vita abiturus sum. Abijt ad vesperum. Cum inter eos dies è libello sacrum quid legeretur, quasi in soporem se composuit: stabat anagnostes defixus in ore eius contemplando, vnde diuina quædam hilaritas emicabat: cum diutius file- ret, mater: *Quid mi Alexander, inquit, obticuisi? quam rem agis? Delicias, inquit, anima mea IESVM & MARIAM inter innumera Beatarum Mentium agmina loco celsissimo intuitus sum. Et illa: Sed pulchrane inquit, tibi, mi Fili, amœnit ate locus ille arri- det? sanèquam, inquit ille, pulchrâ. Moxque ad idem spectaculum se re- cepit. Sexta feria repente ex contem- platione quadam experrectus: An non, inquit, coram intuemini MARIAM DEI MATREM Dominam me- am, meumq; Custodem Angelum, & Mariam Magdalenam de Pozzis? E- rat hæc Magdalena notæ olim san- ctitatis famina Florentia, cum viue-**

ret, Alexandri studiosa, quem Angelum terrestrem appellare solita fuerat. Tum ad hos hospites conuersus, fabulari multa cum illis visus est, lacrimantibus præ gaudio spectatoribus. Tum Christi in cruce acti effigiem amplexus: O IESV, inquit, in Societate tua mori propositum fuit: tuus nihil secius sum, mi IESV. Cum in eo articulo temporis Dæmon terribili se forma visendum obiecisset: *Quid queris, aut quid vis, inquit, tibi, bestia? faceffe; testimonium conscientie mea, Deo fauente, bonum est.* Quo ille cælo vicinius appropinquabat, eo propiores inde voluptates præsentire videbatur. Sub vesperum cum Deiparam iterum intueretur, capto impetu fractum corpusculum in cubitum eleuans resedit. & cum diu tacuisset: *In cælum, In cælum,* exclamabat. Linquebatur interea sæpe animo cum diuinam vim se toti pectori infundentem ferre iam vix posset. Et fuisse sanè magnam in illum eo tempore benignitatem Deiparæ ante

cog.

cognitum est. pridie enim, quam moreretur, frequentes ad eum Angelicum corollis adire visi sunt, qui dicebant se Alexandri obitum celebrare; atque ex suo numero unum à Beata Virgine imperatum esse memorabant, ut Alexandro emigranti victoriae insigne corollam imponeret: ad quod ille imperium exequendum hilari ore se accingere visus est. Nec dubium est, praestitisse. Inter has caelorum blauditas, & mortalium plurimorum suauissimos luctus, cum aere campano signum Angelicae salutationis daretur, è mortalitate ad immortalia gaudia ALEXANDER noster transijt. ac post in templo Societatis IESU, ut votis omnibus enixè contenderat, conditus est, exequijs celeberrimis, quas Angeli quoque cohonestasse dicuntur. Nam quatuor feretrum, excipere atq; ad aram maximam ceteruatim caelitibus affluentibus deportare conspecti sunt. Illud insuper admiratione dignum fuit, cum primum funus illatum est templi sacra-

*Exequie
Alexan-
dri.*

Miraculis post mortem clarescit.

rio, corpusculum exanime longa, tabe miserè confectum virgineum, adolescentiæ colorem recuperare, pristinoque nitore restitui visum est. Maximis postea miraculis actæ vitæ innocentiam Deus orbi palam ostendit. Ea ritè testibus probata ab alio in lucem edentur: ego, quæ Sodales imitarentur, autè quibus Patronæ suæ fauores colligere possent, mihi perscribenda esse duxi. Habent in ALEXANDRO virtutum exemplar; habent benevolentiaæ cælestis specimen: vtraque Sodalibus in vno proposita est. Si quis ad hanc viam quærat, in aperto est, *virtute pervenitur.*

Novennis adolescentiæ virtus.

VIII. Ioannes Bartirottus Castellanae Princeps, adolescentulus lectissimus in maximam spem crescebat, & adempto Alexandro succenturiatus videbatur, qui pueritiam ad virtutis cultum excitaret. Nam quot diebus veneris acri flagello tenerum corpusculum conscindebat; frequens erat in mysterijs sacris obedi-

endis;

undis; horæ spatium, quod pijs com-
 mentationibus decretum in ea So-
 dalitate erat, facie terræ applicita,
 transigebat. Omnia hæc ardenti stu-
 dio agebat; & quod mirere, no- *Neapoli*
 uem tantum annos natus erat. In *CIO. 100*
 quam non ille frugem adoleuisset, *XI.*
 nisi mors importunior abrupisset.
 Sed habeat cœlum delicias suas, quia
 Terra indigna est.

IX. Ex India quoque Sodalem *Sodaliæ*
 adduco numeris absolutum omni- *virtus a-*
 bus, & ob cuius virtutem merito Eu- *pud Indos*
 ropei ora obuertant sua, adeo venu- *florat.*
 stos mores in illa barbarie coli potu-
 isse MICHAEL AYATVMVS inter In-
 dos Pictos in Boholana Philippina- *Michæ-*
 ram insula anno seculari puer sep- *lis pro-*
 tennis aquis Baptismi tinctus est. In- *candi*
 de omnium virtutum maximis in- *studiorum.*
 crementis profecit. Atq; vt inde or-
 diat, vnde vis omnis emanat, oran-
 di studio apprimè deditus fuit; vt
 diu quotidie nouies recitarit B. Vir-
 ginis corollam: dein vbi commenta-
 ri didicit, in dies horam & amplius

in rerum piarum meditatione posuit. Patronorum suorum D. Virginis, Iosephi, Michaëlis festis ieiunijs, vigilijs, verberibus corpori inflictis præuertebat. IESV & MARIAE memori-
am animo semper circumferebat, vt ab eorum laudibus nec inter alios, atque adeo nec inter ludendum abstineret, ea verba *Laudetur vbiq;* IESVS CHRISTVS *eiusq;* *Mater sanctissima* MARIA, identidem vsurpans. Ad eam refricandam eorundem effigies capsula conclusas, quoquo iter erat, circumgestabat.

*Curasē
suasē
pudici-
tia.*

X. Corporis atque sensuum omnium mira moderatio. Feriam sextam & Sabbathum ieiunus transmittibat. Solo pane & aqua vitam tolerare procliue illi fuit: sine omni cibo ac potu aliquoties diem traducebat. Quot diebus, vt primum cubitu se leuabat, flagra tergo increpabant. Oculos ille vix in viro figebat, nedum vt foeminam aspiceret, imo studiosè cauebat, ne quam corporis sui partem nudam adspiceret; vnde lo-

cto

cto confurgens, primo pedestalari veste obtegebat. Aures ne quid indecens haurirent, sedulo obsepiebat, si posset: saltem fuga aut torua fronte sonos inuerecuados excutiebat. His facile factum est, vt florem pudicitiae illibatum conseruarit, quem Deo anno tertio decimo deuouerat.

XI. Animi demissionem præcipuè colebat. Vidit illum P. Petrus Antonius, de quo hæc habemus, nocte quadam, dum Seminarium inuiferet, sub lectulo in terra cubantem, quem cum reprehenderet, *Atqui, inquit, Pater, ego istud Humilitate Magistra didici, qua docet terram in terra sternendam esse.* Vestitu paupere & mūdō utebatur; & quamuis preciosis nō careret, induci tamen vix potuit, vt quo die Christi corpus sumpturus erat, elegantius se vestiret. Vltimum in sedendo locum vbique sibi capiebat. Designatus reliquorum in eodem contubernio superior, tantam animo tristitiam concepit, vt morbum inde contraxerit: quo prius li-

H 5 bera-

berari non potuit, quàm in ordinem redigeretur. Cum eum alij passim Sanctum vocitarent, ille B. Virginis Patronæ suæ exemplo seruum se nominare consuevit.

*Pauper-
tatis, obe-
dientia,
constan-
tia, cha-
ritatis
studium.*

XII. Paupertatis atque obedi-
entiaē studijs inter primos addictus
fuit; vt ne pomum quidem superi-
oribus inscijs ex horto tulerit; vt
ne minima quæque imperia neglexe-
rit, nec maxima detrectarit. In Reli-
gioso perfectionem maiorem non
exigeres. Constantiam ac Fortitudi-
nem animi per omnem vitam tenu-
it, atque S. Iobi & B. Virginis sub cru-
ce stantis recordatione subinde acu-
it atque confirmauit, vt ne suorum
morti impatientius illacrymaret.
Commodis aliorum impensè se da-
bat, culinam verrere, vasa tergere,
ollas eluere, lances expurgare occu-
pabat: vitam denique suam præ alio-
rum negligebat. Sed salutis omni-
um inprimis cupidus studiosusque
fuit. Excurrebat cum patribus ad
Ethnicos docendos; instituebat

mo-

monebat, terrebat, nihil omittebat, vt ad Christi ouile errantes traduceret. Atque his omnibus virtutibus terminum immotum constituit perseverantiam, quâ ex incepto semel pietatis officio neque ipse quicquam egressus, neque ab alijs deduci se unquam passus est. Multa parentes, multa cognati attentarunt, vt eum à castitatis proposito ad coniugium abducerent; sed irrito omnia conatu. Baylanus quidam superstitionum doctor vniuersos fermè Indos ad mare elicuerat, vt ibi maiores suos in aurea naui aduentantes conspicerent: Solus Michaël tunc puerulus risit insana promissa, & ludibrium solus euitauit.

Perseuerantia.

XIII. Hunc talem Adolestem aduersus casus afflixit, & è viuis abstulit. Dum enim ad litus negotij cuiuspiã causa excurrit, fallente gradu è ripa in aquas prolapsus, cymbæ isthic religatæ pectus illisit; ac paulo post ritè inunctus IESVM, MARIAM, IOSEPHVM inuocans mortu-

Mors Michaelis.

*Quam
videtur
presagi-
sse.*

us est, XIII. Cal. Decemb. c. 13. 10 cix,
Pridie quam moreretur & pœniten-
tiæ & Sacræ Eucharistiæ Sacramen-
tis ad abitum se instruxerat. Præsa-
gum enim vicinæ mortis suæ cum fu-
isse plura indicant, nam germano fra-
tri dixisse eum memorant, velle se si-
bi à patribus chirographo cauere, ne
ex oppido in maritimam aliquam ex-
peditionem mitteretur, cum morte
instante non satis tutum sit à Sacer-
dote longius abire. Pridie rogauit
patrem, vt sibi sequenti die liceret
per urbem flagris corpus cædentem
incedere. *Extremo enim vite tempore
magna pro salute conari opportunissi-
mum videri.* Cum negaretur, crebri-
us instat mortis incertitudine præ-
tendens, donec concederetur.

*Funus &
luctus.*

Elatum est magnifico funere à So-
dalibus, tanto luctu & comploratio-
ne, vt Concionatori ac Musicis fere
silentium defuerit. Deplorabant vi-
delicet omnes fortunas suas *tam tri-
sti funere mersas*, parentes Filium dul-
cissimum, patres comitem fidissimū,
Bifa.

Bifayenses popularem vtilissimum,
pueri ac puellæ catechisten gratissi-
mum, contubernales socium charis-
simum, parthenij Sodalem optimū,
omnes virtutum omnium Exemplū.
Quid Nos? NONDVM similia fecisse.

Hactenus SODALIS PARTHENIVS
Ortum suum, Leges, Mores, Socios
legit, atque Officia sua didicit. In qui-
bus esse si porro studuerit, proximè
ad illos, quos iam laudauimus eua-
det, dignaque Patronâ tantâ, tantisq;
Socijs faciet. Nunc eundem per san-
gulas virtutes quasi gradus quosdam
ad idem fastigium deducamus.

SODALIS PAR-
THENIVS.

LIBER II.

VIRTVTVM EXEMPLIS

MARIANIS IM-
buitur.

QVI Dea nescio cuius pingere
H 7 for-